

**Základní škola Meinetschlag
Školní kronika 1892-1918**

<https://digi.ceskearchivy.cz/1266/3>

S pomocí Boží!

Tato kronika byla s úředním schválením založena podepsaným v roce 1892 (výnos chvál. c.k. okresní školní rady z 27.1.1892 - číslo 156) a vedena podle "zásad pro založení školní kroniky" stanovených výnosem vrchního zemského sněmu z 3. února 1892 číslo 28.633.

Meinetschlag (dnešní Malonty) v říjnu 1892

*Wilhelm Richter
řídící učitel*

A. Vznik a vývoj obce

**Legenda o vzniku obce Meinetschlag
(dnešní Malonty)**

Před mnoha a mnoha lety byl v místech, kde dnes stojí Malonty (Meinetschlag), hustý les, ve kterém bručel medvěd a vlk.

Jednou přišel muž jménem Meinhold, který spolu s mnoha poddanými vykácel les a vytěžené dřevo použil ve sklárnách, které zde byla postaveny.

Takto vznikla brzy větší mýtina (Schlag), které patřila Meinholdovi.

Proto se tomuto místu také říkalo Meinholds-Schlag (Meinholdovo mýtina).

Později bylo vedle skláren postaveno několik domů.

Tyto tvořily vesnici, která se zpočátku stále ještě jmenovala Meinholdsschlag, ale

**Volksschule Meinetschlag
Schulchronik 1892-1918**

<https://digi.ceskearchivy.cz/1266/3>

Mit Gott!

Diese Chronik wurde mit behördlicher Bewilligung (Erlaß des löb. k.k. Bezirksschulrathes vom 27.1.1892 - Zahl 156) vom Gefertigten im Jahre 1892 angelegt und nach den im Erlaß des hohen Landes Schulrathes vom 3. Feber 1892 Zahl 28.633 festgesetzten „Grundsätze(n) für die Einrichtung der Schulchronik“ eingerichtet.

Meinetschlag, im October 1892

*Wilhelm Richter
Oberlehrer*

A. Entstehung und Entwicklung des Ortes

**Sage über die Entstehung v.
Meinetschlag**

Vor vielen, vielen Jahren befand sich da, wo heute Meinetschlag steht, ein dichter Wald, in welchem der Bär brummte und der Wolf heulte.

Da kam ein Mann namens Meinhold, welcher im Verein mit vielen Untertanen den Wald lichtete und das gefällte Holz in den hier errichteten Glashütten verwendete.

Auf diese Weise entstand bald ein großer Holzschlag, welcher dem Meinhold gehörte.

Man nannte deshalb diesen Schlag auch Meinholds-Schlag.

Später entstanden neben den Glashütten einige Häuser.

Diese bildeten ein Dorf, welches anfangs immer noch Meinholdsschlag hieß, im

postupem času se jí začalo říkat Meinetschlag (za podklady k tomuto odstavci vděčí pisatel těchto řádků laskavosti správce panství hraběte Buquoye, pana Antona Teichla v Nových Hradech).

Historická fakta o osadě Meinetschlag

O původu osady Meinetschlag neexistují žádné historické prameny. Je však třeba ji datovat až do 14. století, protože v listinách z roku 1360 se již Meinetschlag (Meynoltow, Maynalihschlag) uvádí jako obec.

Je také jisté, že v roce 1376 zde už stál kostel.

V té době bylo v obci Meinetschlag několik skláren, kde obyvatelé nacházeli práci i obživu.

V místech, která dnes zabírají domy č. 19 a 54, se měly tenkrát nacházet dva pivovary.

Zakladatelé osady Meinetschlag byli každopádně němečtí kolonisté, o čemž svědčí nejen koncovka "schlag", ale i samotný půdorys obce.

Existují doklady o tom, že Michalovci jako páni z Velešína povolali do země německé kolonisty, kteří zde založili vesnice Sinnetschlag (dnešní Příbraní), Rappetschlag (dnešní Rapotice), Zirnetschlag (dnešní Bělou) (s tvrzí), Ullrich (dnešní Meziříčí/Uretschlag) a Meinetschlag (dnešní Malonty).

V listině z roku 1360 je Meinetschlag uváděn jako součást panství Velešín.

Když páni z Rožmberka převzali zboží pánů z Welleschinu, stala se jejich majetkem i obec Meinetschlag.

Verlaufe der Zeit jedoch Meinetschlag genannt wurde (den Stoff dieses Absatzes verdankt der Schreiber dieser Zeilen dem freundlichen Entgegenkommen des gräflich Buquoy'schen Domainen-Verwalters Herrn Anton Teichl in Grätzen).

Geschichtliches über Meinetschlag

Über die Entstehung von Meinetschlag fehlt jeder geschichtliche Anhaltspunkt. Doch muss dieselbe jedenfalls in das 14. Jahrhundert verlegt werden, da Urkunden aus dem Jahre 1360 bereits Meinetschlag (Meynoltow, Maynalihschlag) als Gemeinde anführen.

Sicher ist auch, daß schon im Jahre 1376 daselbst eine Kirche bestand.

Zu dieser Zeit bestanden in Meinetschlag einige Glashütten, in welchen die Bewohner Arbeit und Brot fanden.

Auf den Plätzen, die gegenwärtig die Häuser Nr. 19 und 54 einnehmen, sollen damals zwei Bräuhäuser sich befunden haben.

Die Gründer Meinetschlags waren jedenfalls deutsche Colonisten, wie dies nicht nur die Endsilbe „schlag“, sondern auch die Anlage des Ortes selbst beweist.

Urkundlich erwiesen ist, daß die Michelsberger als Herren von Welleschin deutsche Colonisten ins Land riefen, daß diese die Dörfer Sinnetschlag, Rappetschlag, Zirnetschlag (mit einer Veste), Ullrich (das heutige Uretschlag) und Meinetschlag gründeten.

In einer Urkunde vom Jahre 1360 wird Meinetschlag als zum Gute Welleschin gehörig angeführt.

Als die Herren von Rosenberg die Güter der Herren von Welleschin übernahmen, übergang auch Meinetschlag mit in ihren

V roce 1483 zastavil Vok z Rožmberka vesnici Meinetschlag za 400 uherských zlatých, ale brzy ji zase vykoupil.

V té době patřily Meinetschlag, Jarmirn (dnešní Jaroměř) a Uretschlag (dnešní Meziříčí) k soudnímu okresu Meinetschlag.

Po vymření rodu Rožmberků připadl Meinetschlag pánům ze Švamberka (1611) a po jejich vyhnání (1620) hrabatům z Buquoye, kteří vlastní faru a přilehlé pozemky dodnes.

Kromě citovaných dokumentů, které jsou uloženy dílem v novohradském a dílem v třeboňském archivu, neexistují o osadě Meinetschlag žádné další písemné záznamy.

Mnoho dokumentů týkajících se farnosti mohlo zaniknout při požáru v roce 1650 ??, jiné, ohledně bývalého zboží zapsaného v deskách zemských (nyní Hofannerl, čp. 32), pak při požáru v roce ?.

B. Historie přiškolených obcí

Uretschlag (dnešní Meziříčí): Byl založen ve stejné době jako Meinetschlag německými kolonisty, nazýval se ale Ullrich (Oldřich, snad tento název pochází od Oldřicha z Rožmberka, kterému jeho bratr Vítek z Landštejna prodal 11. srpna 1359 městečko Nové Hradky s částí panství. Viz "Geschichte v. Grätzen" („Historie Nových Hradů“) od A. Teichla str. 15. Uretschlag (dnešní Meziříčí) mohl být místem většího významu, protože měl rychtu.

Besitz.

Im Jahre 1483 verpfändete Wok von Rosenberg das Dorf Meinetschlag um 400 ung. Gulden, löste es jedoch bald wieder ein.

Zur Meinetschläger Richterschaft gehörten um diese Zeit Meinetschlag, Jarmirn und Uretschlag.

Als das Geschlecht der Rosenberge erlosch, überging Meinetschlag an die Herren von Schwanberg (1611) und nach deren Vertreibung (1620) an die Grafen von Buquoy, welche heute hier noch den Pfarrhof und die dazugehörigen Gründe besitzen.

Außer den citierten, theils im Gratzner, theils im Wittingauer Archiv aufbewahrten Urkunden, finden sich keine weiteren schriftlichen Aufzeichnungen über Meinetschlag.

Viele Urkunden, die Pfarre betreffend, dürften bei dem Brande im Jahre 1650 ??, andere, das ehemals landtäfliche Gut (jetzt Hofannerl, Nr. 32) betreffend, bei dem Brande im Jahre ? zugrunde gegangen sein.

B. Geschichte der eingeschulten Ortschaften

Uretschlag: Dasselbe wurde gleichzeitig mit Meinetschlag von deutschen Colonisten gegründet, führte jedoch den Namen Ullrich (vielleicht rührt dieser Name von Ullrich von Rosenberg, welchem im Jahre 1359 am 11. August sein Bruder Witek v. Landstein die Stadt Grätzen mit einem Theil der Herrschaft verkaufte. Siehe „Geschichte v. Grätzen“ v. A. Teichl Seite 15.) Uretschlag dürfte ein Ort von größerer Bedeutung gewesen sein, da es eine Richterschaft hatte.

Wölschko (dnešní Velíška): je podle svého rozložení a názvu (v dokumentech se nazývá Wolyska) pravděpodobně slovanského původu. O tomto místě není nic historického známo.

Radinetschlag (dnešní Radčice): O této idylické vesnici se neví nic víc než to, že 10. prosince 1676 vyhořelo při požáru 20 domů, z čehož vyplývá, že v té době to musela být docela velká vesnice.

Jarmirn (dnešní Jaroměř): Na náměstí, kde dnes stojí dům č. 39, prý stával lovecký zámek, kde rád pobýval Petr Vok. Prodejem (viz Uretschlag) přešla dolní část obce na panství Nové Hradky za 7 kop míšeňských grošů, zatímco horní část zůstala Rožmberkům.

Podle obou pánů, kteří nyní Jarmirn vlastnili, měl také dva rychtáře. Před tímto prodejem patřil v každém případě k rychtě Meinetschlag, jak o něm hovoří dokumenty z roku 1611.

Po vybudování vyšebrodského kláštera mu byl údajně darován Jarmirn.

Ludwigsberg (dnešní Ludvické Hory) - je nejmladší osadou ve školním obvodu Meinetschlag. Vznikla teprve asi před 100 lety jako dřevorubecká kolonie.

Brettern (dnešní Desky) - v dokumentech se původně objevuje pod jménem Desky (deska - Brett). Toto, stejně jako uspořádání obce, vede k domněnce, že je slovanského původu. Zdejší zboží uvedené v deskách zemských patřilo prelatuře krumlovské. To, že měl být ve 14. století

Wölschko dürfte Anlage und Namen (es heißt in den Urkunden Wolyska) nach zu schließen slawischen Ursprunges sein. Geschichtliches ist über diesen Ort nichts bekannt.

Radinetschlag: Von diesem idyllisch gelegenen Dörfchen ist nichts mehr bekannt, als daß bei einem Brande im Jahre 1676 am 10. Dezember 20 Häuser eingäschert wurden, woraus hervorgeht, daß es damals schon eine hübsch große Ortschaft gewesen sein muß.

Jarmirn: Dasselbst soll auf dem Platze, wo jetzt das Haus Nr. 39 steht, ein Jagdschloß gewesen sein, in welchem Peter Wok gerne weilte. Durch Verkauf (siehe bei Uretschlag) ging der untere Theil des Dorfes um 7 Schock Meißner Groschen an die Herrschaft Grätzen über, während der obere Theil bei den Rosenbergen verblieb.

Entsprechend den beiden Herren, denen nun Jarmirn gehörte, hatte dasselbe auch zwei Richter. Vor diesem Verkauf gehörte es jedenfalls zur Richterschaft Meinetschlag, da es Urkunden aus dem Jahre 1611 als dahin gehörig bezeichnen. Nach der Erbauung des Stiftes Hohenfurt soll Jarmirn diesem geschenkt worden sein.

Ludwigsberg – ist der jüngste Ort des Schulsprengels Meinetschlag. Er ist erst vor ungefähr 100 Jahren als Holzhauer-Colonie entstanden.

Brettern – kommt in den Urkunden anfänglich unter dem Namen Desky (deska – Brett) vor. Dies, sowie auch die Anlage des Ortes lassen die Vermuthung zu, daß es slawischen Ursprunges ist. Das dortige landtäfliche Gut gehörte zur Prälatur

postaven kostel u takzvaných Krohnhäusln, ale místo tam byl postaven v osadě Meinetschlag, je pravděpodobně jen pověst.

Krummau. Daß bei den sog. Krohnhäusln im 14. Jahrhundert hätte sollen eine Kirche gebaut werden und daß dieselbe statt dort in Meinetschlag gebaut wurde, ist wohl nur eine Sage.